

Sivistyslautakunta
Sivistyslautakunta

§ 43
§ 111

26.05.2020
24.11.2020

VALTUUSTOALOITE ITSEPALVELUKIRJASTON SAAMISEKSI ASKOLAAN / SELVITYS

SIVLTK § 43

Valmistelija: kirjastonjohtaja Keth Strömdahl ja sivistystoimenjohtaja Pirkko Hynninen

Vihreä valtuustoryhmä valtuutettu Reija-Riikka Stenbäck ym. ovat tehneet valtuustoaloitteen, itsepalvelukirjaston saamiseksi Askolaan.

Valtuustoaloite on esityslistan liitteenä.

Aloitteessa todetaan, että itsepalvelukirjasto on arkipäivää monessa kunnassa pääkaupunkiseudulta pieniin maalaiskuntiin. Kokemukset itsepalvelukirjastosta ovat olleet pääosin myönteisiä. Ehdotamme, että Askolan kunnassa selvitetään mahdollisuutta laajentaa kirjaston palvelua itsepalvelukirjaston muodossa.

Sivistyslautakunta antaa seuraavan vastineen aloitteeseen:

Askolan kunnankirjaston supistetut aukioloajat ovat seurausta henkilöstömenoihin kohdistuneista säästötoimenpiteistä vuosina 2019 ja 2020. Kirjastossa työskentelee vakinaisesti kokopäiväisinä kirjastonjohtaja (myös kulttuuritoimen tehtävät), kirjastonhoitaja sekä kirjastovirkailija.

Lisäksi kirjastossa työskentelee opiskelija koulutussopimuksella 4 työpäivää viikossa (30.10.2020 asti) sekä harjoittelija kuntouttavassa työkokeilussa 4 h/2 kertaa viikossa. Näille tilapäisille työntekijöille kunta ei maksa palkkaa mutta heidän työpanoksensa on kirjaston toiminnan kannalta ehdoton.

Askolan kunnankirjastossa on kaksi toimipistettä: Askolan pääkirjasto sekä Monninkylän kirjasto. Lisäksi Askolan koulun koulukirjasto on auki ma 9 – 13 sekä Juornaankylän ja Särkijärven koulukirjastot parittomina viikkoina 9 – 14 kouluvuoden aikana. Pääkirjasto on avoinna ma 10 – 15, tiistaisin suljettu, ke ja to 13 – 19, pe 10 – 15, lauantaisin suljettu. Monninkylän kirjasto on avoinna ma 10 – 15 ja ti 13 – 19.

Nykyisillä henkilöstöresursseilla ei ole mahdollista pitää kirjastoa auki enempää eikä siirtyä itsepalvelukirjastotoimintaan suoraan.

Itsepalvelukirjastossa henkilökunta on paikalla mutta ei toimi asiakaspalvelussa. Kirjastokortin omaavat asiakkaat voivat lainata ja palauttaa aineistoa, hakea varauksensa (edellyttää kirjastokorttia, pin-koodia sekä alias-tunnusta) omatoimisesti. Tällainen järjestely ei edellytä suuria hankintoja mutta työvuorot täytyy järjestää niin että henkilökunta on paikalla. Näin on tehty mm. Pornaisissa, joka on kokoluokaltaan saman

kokoinen kunta kuin Askola.

Pornaisissa on kokeiltu itsepalvelukirjastoa syyskuusta 2019 ja kokeilua on tarkoitus jatkaa. Itsepalvelukirjastossa voi asioida maanantaista torstaihin klo 9 – 19 (palveluaika 12 – 19), perjantaisin ja arkipyhien aattona klo 9 – 15 (palveluaika 10 – 15). Itsepalvelukirjastossa henkilökunta on paikalla. Asiakkaat voivat lainata ja palauttaa aineistoa Lauri-automaatilla, hakea omia varauksiaan. Itsepalvelulainaukseen tarvitaan Helle-kirjastokimpan kirjastokortti sekä pin-koodi. Pornaisten kirjastossa on sähkölukot ja rakennuksen ulkopuolella kortinlukija.

Pornaisten kirjastossa on 3 kokopäiväistä työntekijää + 2 jotka tekevät 50% työaika kirjastossa, yhteensä 4. Pornaisissa on 1 toimipiste ja lisäksi koulukirjasto maanantaina ja perjantaina.

Pornaisissa on oltu tyytyväisiä pidempiin itsepalveluaukioloaikoihin. Ongelmia on ollut, jos Lauri-lainausautomaattia ei ole osattu käyttää. Henkilökunta opastaa tarvittaessa myös itsepalveluaikana.

Itsepalvelukirjaston mahdollisuutta voisi harkita myös Askolassa.

Edellytyksenä on, että riittävä henkilökunta on paikalla. Askolan pääkirjaston ongelma on henkilökuntavaje sekä sokkeloiset tilat, jotka vaikeuttavat toimintaa.

Nykyiset aukioloajat ovat pääkirjastossa ma 10 – 15, ke ja to 13 – 19 ja pe 10 – 15, viikoittain 22 h.

Itsepalveluaikoja voisi olla ti 9 – 15 ja ke 9 – 13, jolloin viikoittainen aukioloaika olisi 10 tuntia lisää. Edelleen täytyy ottaa huomioon kirjaston henkilöstövaje.

Monninkylän kirjastoon ei pystytä järjestämään itsepalveluaikoja mutta lukiolaisten mahdollisuutta lainata ensimmäisen vuosikurssin oppikirjoja itsepalveluperiaatteella tai muulla tavoin varsinaisen aukioloajan ulkopuolella on selvitettävä. Myös Monninkylän koulun luokkien käynnit Monninkylän kirjastossa on porrastettava ja aikataulutettava syyslukukauden alkuun mennessä, koronatilanne huomioon ottaen.

Askolan yläkoulun kirjaston itsepalvelukäyttöä voisi lisätä hankkimalla itsepalveluautomaatti (hankintahinta n. 3000-3500 euroa).

Itsepalvelukirjaston käyttöönotto missään muodossa ei vähennä henkilökunnan tarvetta vaan päinvastoin lisää henkilökunnan töitä.

Itsepalvelukirjaston investoinnit eivät olisi suuria: sähkölukot, kortinlukija ulko-ovelle, ständit, jotka ilmoittavat itsepalveluajasta. Hankintojen arvioitu hinta olisi noin 5000 euroa. Henkilöstötarve on selvitettävä erikseen.

Päätösehdotus (sivistystoimenjohtaja):

Sivistyslautakunta päättää antaa edellä esitetyn vastineen vihreän valtuustoryhmän valtuutettu Reija-Riikka Stenbäckin ym. tekemään valtuustoaloitteeseen itsepalvelukirjaston saamiseksi Askolaan.

Päätös:

Hanna Simola teki vastaesityksen, jota Rauna Kiiskinen ja Kaija-Leena Tuomisto kannattivat. Keskustelun kuluessa Hanna Simola veti vastaesityksensä pois.

Tämän jälkeen esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen:

Sivistyslautakunta päättää antaa edellä esitetyn vastineen vihreän valtuustoryhmän valtuutettu Reija-Riikka Stenbäckin ym. tekemään valtuustoaloitteeseen itsepalvelukirjaston saamiseksi Askolaan. Lisäksi sivistyslautakunta käynnistää selvitystyön kirjastopalveluiden omatoimisuuden lisäämiseksi ja taloudellisesti tehokkaiden ratkaisujen löytämiseksi. Asia huomioidaan vuoden 2021 talousarvion valmistelussa.

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaan.

Merkitään pöytäkirjaan, että kirjastonjohtaja Keth Strömdahl oli kokouksessa asiantuntijana tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.26-18.51.

Täytäntöönpano: kunnanhallitus ja -valtuusto

Valmistelija: sivistystoimenjohtaja Pirkko Hynninen ja kirjastonjohtaja Keth Strömdahl.

SIVLTK § 111

Sivistyslautakunta pyysi kokouksessaan 25.6.2020 § 43 selvitystä kirjastopalveluiden omatoimisuuden lisäämiseksi ja taloudellisesti tehokkaiden ratkaisujen löytämiseksi.

Esityslistan liitteenä on tehty selvitys itsepalvelu- ja omatoimikirjaston järjestämismahdollisuuksista Askolassa.

Asiantuntijana kokouksessa on kirjastonjohtaja Keth Strömdahl.

Päätösehdotus (sivistystoimenjohtaja):

Sivistyslautakunta päättää merkitä tietoonsa saatetuksi liitteenä olevan selvityksen itsepalvelu- ja omatoimikirjastosta Askolassa.

Päätös:

Keskustelun kuluessa sivistystoimenjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Sivistyslautakunta päättää merkitä tietoonsa saatetuksi liitteenä olevan selvityksen itsepalvelu- ja omatoimikirjastosta Askolassa. Keväällä 2021

toteutetaan kuntalaiskysely kirjastopalveluiden kehittämiseksi.

Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaan.

Merkitään pöytäkirjaan, että kirjastonjohtaja Keth Strömdahl oli kokouksessa asiantuntijana tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.06-19.35.

Tämän pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin tekninen tauko klo 19.35-19.40.

Täytäntöönpano: kirjastonjohtaja

Lisätietoja: sivistystoimenjohtaja Pirkko Hynninen, puh. 040506 9547 tai etunimi.sukunimi@askola.fi